

ዓለምለኸዊ ድንጋገ ሰብአዊ መሰላት

10 ታሕሳስ 1948 ዓ.ም.ፈ. ብሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ዝፀደቐን ዝተኣወጀን ድንጋገ 217 ኤ- III )

መለተዊ

ኦብ ዓለም ንናይ ኩሎም ሰባት ተፈጥሮኦዊ ኩባሪትን ንማዕረን ዘይሃየሱን ሰብአዊ መሰላትን ምቕባል መሰሪት ነፃነት፤ ፍትሕን ሰላምን ስለ ዝኾነ፤

ንሰብአዊ መሰላት ኦብ ግምት ዘይምእታውን ምጥሓስን ንሕልና ወዲ ሱብ ዘቕሰለን ኦሪሚናዊ ተግባራት ዘስፃቦን ምዃኑ ፣ ናይ ዘሪባን እምነትን ነፃነት ዘለዎ፣ ኩብ ፍርሕን ፀገምን ነፃ ዝኾነት ዓለም ንክትህልው ዝለዓለ ትምኒት ደቂ ሰባት ምዃኑ ስለ ዝተኣምነሉ፣

ወዲ ሱብ ምልኪን ወፅንን ንምውጋድ ሓዶሊ ንክተቀም ምእንቲ ከይግደድ ሰብአዊ መሰላት ብሕጊ ክኸበሩ ኣድላዪ ስለዝኾነ፤

ኦብ መንጎ ሃገራት ምሕዝታዊ ዝምድናታት ንኸፃቢ ምሕጋዝ ኦድላዪ ስለዝኾነ፣

ህዝብታት ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኦብ ቻርተር ውድብ ሕቡራት መንግስታት ንመሰሪታዊ ሰብአዊ መሰላት፣ ንኹባርን ልዕልነትን ሰብአዊ ፍጡር፣ ንማዕሪ መሰላት ደቂ ተባፅትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘለዎም እምነት ብምርግጋዎምን ኦብ ዝሰፍሑ ነፃነት ከፃ ማሕበራዊ ምዕባለን ዝሐሸ ደረጃ መሃብብርን ንምዝርጋሕ ዝወሰኑን ስለዝኾነ፤

ኦባል መንግስታት ምስ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ብምትሕግጋዝ ሰብአዊ መሰላትን መሰሪታዊ ነፃነታትን ዓለምለኸዊ ጠመተን ሓለዋን ምእንቲ ክረኽቡ ንምዕፃር ዝጠልቡ ስለዝኾነ፤

እዚ ጠለብ’ዚ መሊኡ ንክረጋፀ ብዛፅባ እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኦቶም ሓብራዊ ግንዛቤ ምሓዝ ብጣዕሚ ኣድላዪ ስለዝኾነ፤

ስለዚ ሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት

ኩሎም ህዝብታትን ኩሎም ሃገራትን ክሳብ ሕድሕድ ውልቀሰብን ክሳብ ሕድሕድ ክፍሊ ማሕበሪጠ ሰብን ነዚ ድንጋገ እዚ ኩሉ ጊዚ ብምዝካር እዞም መሰላት እዚኦቶም ኦኹብርት ንክረኽቡ ብምስትምሃርን ብትምህርትን ንክፅዕሩ፣ ከምኡ’ውን ብሃገራውን ዓለምለኸውን ማዕበልቲ ስትምቲታት፣ ኦብ ህዝብታት ኦባል ሃገራትን ኦብ ግዝኦቶም ኦብ ዘለዉ ህዝብታትን ሓፈሻውን ግብራውን ተቐባልነትን ሓለዋን ምእንቲ ክረኽቡ ነዚ ዓለምለኸዊ ድንጋገ ሰብአዊ መሰላት ኦዊጅዎ ኦሎ።

ዓንቀፅ 1

ብመንፅር ኩባርን መሰልን ኩሎም ሰባት እንትውለዱ ነፃን ማዕረን እዮም። ምስትውፃልን ሕልናን ዝተፃደሎም ብምዃናም ንሕድሕዶም ብሕውነታዊ መንፈስ ከተሓላለዩ ኦለዎም።

ዓንቀፅ 2

ሕድሕድ ሱብ ብዘርእ፣ ብቀለም፣ ብዖታ፣ ብቋንቋ፣ ብሃይማኖት፣ ብፖለቲካ ወይ ብካልኦት ኦሪኦኢያታት፣ ብኮሃር ወይ ብማሕበራዊ መብቴል፣ ብሃብቲ፣ ብትውልዲ ወይ ብካልኦት ደረጃታት ኦድልዎ እንተይተገብረሉ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ናይ ዝሰፈሩ ኩሎም መሰላትን ነፃነታትን ተጠኝሚ እዩ።

ብተወሳኺ ሓዶ ዜጋ፣ ሃገሩ ነፃ ግዝኦት፣ ብሞግዚት ዝመሓደር፣ ዓርሰ ምምሕዳር ዘይብሉ ወይ ኦብ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ሉኦላዊ ገደብ ዝርኮብ እንተኾነ’ውን ብምኸንያት ናይ ሃገሩ ፖለቲካዊ፣ ሕጋዊ ስልጣን ወይ ዓለምለኸዊ ደረጃ ኦድልዎ ኦይፍፀሞን።

ዓንቀፅ 3

ሕድሕድ ሱብ ብህይወት ናይ ምንባር፣ ናይ ነፃነትን ድሕንነትን መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 4

ሕድሕድ ሱብ ብባርነት ወይ ብጊልያነት ክግዛእ ዮብሉን። ባርነትን ናይ ባርያ ንግድን ብዝኾነ ይኹን መልክዑ ክልኩል እዩ።

ዓንቀፅ 5

ሕድሕድ ሱብ ክበድ ስቓይ ዘውርድ፣ ጭካነ ዝመልኦ፣ ኢሰብኦዊ ወይ ሰብኦዊ ክብሩ ዘዋርድ ኦተሓሕዛ ወይ መቐፃዕቲ ኦይፍፀሞን፤

ዓንቀፅ 6

ሕድሕድ ሱብ ኦብ ዝኾነ ይኹን ቦታ ኦብ ቅድሚ ሕጊ ብሰብኦዊ መንነቱ ንክፍለጥ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 7

ኩሎም ሰባት ኦብ ቅድሚ ሕጊ ማዕሪ ኦብ ልዕሊ ምዃናም ብዘይ ኦፈላላይ ናይ ሕጊ ማዕሪ ሓለዋ ክግበረሎም መሰል ኦለዎም። ኩሎም ሰባት ነዚ ድንጋገ’ዚ ብምጥሓስን ነዚ ድንጋገ’ዚ ንምጥሓስ ብዝግበሩ ምልዕዓላትን ኩብ ዝበልቱም ኦድልዎ ሓለዋ ናይ ምርኩብ ማዕሪ መሰል ኦለዎም።

ዓንቀፅ 8

ሕድሕድ ሱብ ብሕገ መንግስቲ ወይ ብሕጊ ዝተፈቐዱሉ መሰሪታዊ መሰላት እንትጠሓስዎ ስልጣን ብዘለዎ ሃገራዊ ቤት ፍርዲ ግቡእ ካሕሳ ናይ ምርኩብ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 9

ሕድሕድ ሱብ ብሕጊ ኩብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኦይእሰርን፣ ኦይተሓዝን ወይ ኦይሕዮርን።

ዓንቀፅ 10

ሕድሕድ ሱብ መሰሉን ግቡእን፣ ከምኡ’ውን ንዝቐርበሉ ዝኾነ ይኹን ዝበናዊ ክሲ ዝምልኮቱ ጉዳያት ንምውሳን ኦብ ነፃን ዘይኦድላውን ቤት ፍርዲ ብፍትሓውን ዕላውን መንገዲ ንክራኦዩሉ ምሉእ ማዕርነት ኦለዎ።

ዓንቀፅ 11

ብዘቐፅፅ ዝበን ዝተኸሰሰ ሕድሕድ ሱብ መከላኸሊኦ ኦቐሪቡ ኦብ ዝካተዓሉ እዋን ብሕጊ ዝነኛ ምዃኑ ክሳብ ዝረጋገፅ ከምንፀህ ሱብ ክቕፀር መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሱብ ሓዶ ነፃር ኦብ ዝተፈፀመሉ እዋን ነቲ ጉዳይ ምፍፃም ወይ ዘይምፍፃም ዝበን ምዃኑ ብሃገራዊ ወይ ብዓለምለኸዊ ሕጊ ተደንጊ጑ ክሳብ ዘይፀንሑ ብሓላፍነት ኦይሕተትን። ከምኡ’ውን ነቲ ዝበን ኦብ ዝፈፀመሉ እዋን ነቲ ዝበን ተወሲኑ ኩብ ዝክበሪ መቐፃዕቲ ንላዕሊ ዝኹብድ መቐፃዕቲ ከውሰኖ ኦይግባእን።

ዓንቀፅ 12

ሕድሕድ ሱብ ብሕጊ ኩብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኦብ ልዕሊ ውልቀ ህይወቱ ፣ ቤተሰቡ፣ ገዝኡ ወይ ኦብ ርክቡቱ ግልኝ ዝኦትዎ ኦይህልውን። ኦብ ልዕሊ ኩባሩን ዝንኡን በደል ኦይፍፀሞን። ዝኾነ ይኹን ሱብ ከምዚኦም ኩብ ዝእመሰሉ ኢድ ኦኢታውነት ወይ ከፃ በደል ዝከላኸለሉ ውሕስነት ሕጊ ናይ ምርኩብ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 13

ሕድሕድ ሱብ ኦብ ውሽጢ ዝክብረሉ ሃገር ናይ ምዝውዋርን ምንባርን መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሱብ ኩብ ዝኾነት ትኹን ሃገር እንኮላይ ኩብ ሃገሩ ናይ ምውፃእን እንደገና ፍብ ሃገሩ ናይ ምምላስን መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 14

ሕድሕድ ሱብ ኩብ ንህይወቱ ሓደገኛ ዝኾኑ ግፍዕታት ኦምሊጡ ኦብ ካልኦት ሃገራት ዑቕባ ናይ ምሕታትን ናይ ምርኩብን መሰል ኦለዎ።

እዚ መሰል እዚ ብጭቡጥ ፖለቲካዊ ኦብ ዘይኮኑ ዝበናቲ ወይ ንዕለማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኦብ ዝዓረሩ ተግባራት ኦግልግልን።

ዓንቀፅ 15

ሕድሕድ ሱብ ዜግነት ናይ ምርኩብ መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሱብ ብሕጊ ኩብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ዜግነቱ ክቐንጠጥ ወይ ዜግነቱ ናይ ምልዋጥ መሰሉ ክኸልከል ኦይኸለልን።

ዓንቀፅ 16

ንፃቐመ ኦዳምን ሂዋምን ዝበልኡ ደቂ ተባፅትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘርእ፣ ዜግነት ወይ ሃይማኖት እንተይገደቦም ናይ ምምርዓውን ቤተሰብ ናይ ምምስራትን መሰል ኦለዎም። ኦብ ኦመሰራርታ ሓዳር ፣ ኦብ እዋን ሓዳርን ኦብ እዋን ፍትሕን ማዕሪ መሰል ኦለዎም።

መርዓ ብነሃን ምሉእ ፍታውን ተመራግውቲ ጥራይ ይፍፀም

ቤተሰብ ተፈጥሮአውን መሰረታውን ጉጅለ ሕብረተሰብ እዩ። ስለዝኾነ ኩባ ሕብረተሰብን ኩባ መንግስትን ሓለዋ ናይ ምርኩብ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 17

ሕድሕድ ሱብ ብውልቁ ይኹን ምስ ካልኡት ብኣባር ንብረት ናይ ምውናን መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሱብ ብሕጊ ኩባ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ንብረቱ ኦይውረስን።

ዓንቀፅ 18

ሕድሕድ ሱብ ናይ ኦተሐሳስባ ፣ ሕልናን ሃይማኖትን ነፃነት ኦለዎ። እዚ መሰል እዚ ሕድሕድ ሱብ ሃይማኖቱ ወይ እምነቱ ንምልዋጥ ፣ ከምኡ’ውን ንብሕቱ ወይ ምስ ካልኡት ብኣባር ኮይኑ ብዕሊ ወይ ብውልቁ ብዘዕባ ሃይማኖቱ ወይ እምነቱ ከሱብኸ ፣ ከትግብር፣ ከምልኸ ወይ ኩባዕል ንዘለዎ ነፃነቱ የጠቓልል።

ዓንቀፅ 19

ሕድሕድ ሱብ ናይ ምሕሳብን ኣሳቡ ናይ ምግላፅን ነፃነት ኦለዎ። እዚ መሰል እዚ ብዘይ ኢድ ኦኢታውነት ባዕላዊ ኦተኣሳስባ ናይ ምኣዝ ፣ ብዘይ ናይ ዶብ ማዕገቲ ኩባ ዝኾነ ይኹን ሚላ መራኽቢ ኣባዊታን ኣሳብን ናይ ምንዳይ፣ ምቕባልን ምትሕልላፍን ነፃነት’ውን የጠቓልል።

ዓንቀፅ 20

ሕድሕድ ሱብ ብሰላም ናይ ምእኩብን ምውዳብን ነፃነት መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሱብ ብማሕበር ንኸውድብ ኦይግደድን።

ዓንቀፅ 21

ሕድሕድ ሱብ ብቀጥታ ወይ ብነፃ መሪሃ ብዝተመረፁ ወክልቱ ኦቢሉ ኦብ መንግስቲ ሃገሩ ናይ ምስታፍ መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሱብ ብህዝባዊ ኦገልግሎታት ሃገሩ ብማዕረ ናይ ምጥኝም መሰል ኦለዎ።

ድልየት ህዝቢ መሰረት ስልጣን መንግስቲ ከኸውን ኦለዎ። እዚ ድልየት እዚ ብምስጢር ወይ ብተመሳሳሊ መንገዲ ቡብጊዚኡ ብዝካየድ፣ ኩሉ ብማዕረ ዝሳተፈሉን ኦጠቓላልን ብዝኾነ ትኽክለኛን ነፃን ናይ ምድማዕ ስርዓት ክገለፅ ኦለዎ።

ዓንቀፅ 22

ሕድሕድ ሱብ ኦባል ሕብረተሰብ ከም ምጂኑ መጠን መሰል ማሕበራዊ ውሕስነት ኦለዎ። ከምኡ’ውን ብሃገራዊ ፃዕርን ብዓለም ለኻዊ ምትሕብባርን ምስ ውዳባን ሃብትን ሕድሕድ መንግስቲ ብዝሰማማዕ መልኩዑ ንክብሩን ንነፃ ዕቢት ሰብኣዊ መንነቱን ኦድለይቲ ዝኾኑ ቁጠባዊ፣ ማሕበራውን ባህላውን መሰላቱ ክረጋገፁሉ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 23

ሕድሕድ ሱብ ንስራሕ ፣ ንነፃ መሪሃ ዓይነት ስራሕ፣ ንፍትሓውን ምቐለን ኩነታት ስራሕን ስራሕ ከይስለን ንዝግበር ኣላዊን መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሱብ ብዘይ ኦድልዎ ንኣደ ዓይነት ስራሕ ማዕረ ክፍሊት ናይ ምርኩብ መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ኦብ ስራሕ ዝርከቡ ሰብ ሰብኣዊ ክብሩን ክብረ ቤተሰቡን ዝሕለወሉ ኦድላዩ እንተኾይኑ’ውን ብካልኦት ማሕበራዊ ውሕስነታት ዝድገፍ ፍትሓውን ዘተባብዕን ሃማ ረሃቡ ናይ ምርኩብ መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሱብ ራብኣታቱ ንምርግጋዕ ማሕበራዊ ሞያ ናይ ምጥያሽን ኦባል ናይ ምጂንን መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 24

ሕድሕድ ሱብ ናይ ስራሕ ሰዓት ዕረፍቲ፣ ናይ መዘናግዒ ጊዚ፣ ከምኡ’ውን ፍትሓዊ መጠን ሰዓታት ስራሕን መሃያ ዝኸፈለሎም ህዝባዊ ብዓላትን ክህልጹዎ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 25

ሕድሕድ ሱብ ንጥዕናን ድሕነትን ዓርሱን ቤተሰቡን ዝበቅዕ ደረጃ መነብብር እንኮላይ ምግቢ፣ ክዳን ፣ መንበረ ዝዩ፣ ሕክምናን ኦድለይቲ ማሕበራዊ ኦገልግሎታትን ናይ ምርኩብ መሰል ኦለዎ። ከምኡ’ውን ስራሕ እንትስለን ፣ እንትኣምም፣ ኦካለ ጉዳኢ እንትኸውን ኩባ ሰብ ኣዳር ኣሓዲኦም እንትመውት፣ እንትሽምግል ወይ ካልኡት ልዕሊ ቁፅፅሩ ዝኾኑ ፀገማት መነብብር እንተጋጥምዎ ድሕነቱ ንክሕለወሉ መሰል ኦለዎ።

ኦጴታትን ህፃናትን ፍሉይ ክንክንን ኣገዝን ናይ ምርኩብ መሰል ኦለዎም። ብሕጋዊ ወይ ብዘይሕጋዊ መርን ዝውለዱ ኩሎም ህፃናት ብማዕረ ማሕበራዊ ኣላዊ ናይ ምርኩብ መሰል ኦለዎም።

ዓንቀፅ 26

ሕድሕድ ሱብ ዕድል ትምህርቲ ናይ ምርኩብ መሰል ኦለዎ። ትምህርቲ እንተውኣደ ኦብ ቀዳማይን መሰረታውን ብርክታት ብነፃ ከወሃብ ኦለዎ። ትምህርቲ ቀዳማይ ብርኪ ግድኃታዊ ከኸውን ኦለዎ። ቱክኒካውን ሞያውን ትምህርቲ ብኣፈጃ ከማላእ ኦለዎ። ዕድል ላዕለዊይ ብርኪ ትምህርቲ ድማ ኦብ ብቐንዓት ተመሰረቱ ብማዕረ ከወሃብ ኦለዎ።

ትምህርቲ ኦብ ምሉእ ምዕባለ ሰብኣዊ ፍጡርን ኦብ ምጥንኸርን ምኽባርን ሰብኣዊ መሰላትን መሰረታዊ ነፃነታትን ዘተኮረ ከኸውን ኦለዎ። ትምህርቲ ኦብ መንሳ ኩሎም መንግስታት ፣ ዘርኣዊ ወይ ሃይማኖታዊ ጉጅለታት፣ ምርድዳእ፣ ምክእኦን ምሕዝነትን ዘማዕብል ከኸውን ኦለዎ። ብተወሳኺ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ሰላም ንምዕኝብ ንዘካይዶም ተግባራት ክሕግዝ ኦለዎ።

ዓንቀፅ 27

ሕድሕድ ሱብ ኦብ ባህላዊ ህይወት ሕብረተሰብ ብነፃ ንክሳተፍ፣ ኩባ ኪነት ተጠኝሚ ከኸውን፣ ኦብ ሳይንሳዊ ምዕባለ ብፅሒቱ ንክበርክትን ኩባ ውዕኢቱ ንክጥቀምን መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሱብ ባዕሉ ኩባ ዝፈጠሮ ሳይንሳዊ፣ ስነ ፅሑፋዊ ወይ ኪነታዊ ውዕኢታት ሞራላውን ንዊታውን ራብኣታቱ ንክሕለጹሉ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 28

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ዝረጋገፀሉ ማሕበራውን ዓለም ለኻውን ስርዓት ናይ ምርኩብ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 29

ዝኾነ ይኹን ሰብ ነቲ ብሕታዊ መረጋገዒ ነፃን ዝተማልኣን ምዕባለ ሰብኣዊ መንነቱ ዝኾነ ሕብረተሰብ ዝፍፅሞም ግቡኦት ኦለጩዎ።

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኦብ ኦጠቓቕማ መሰላቱን ነፃነታቱን ንመሰሉም ነፃነታትን ካልኦት ንምቕባልን ንምኽባርን፣ ኦብ ኣደ ዲሞክራሲያዊ ሕብረተሰብ ዘድልዩ ስነ ምግባር፣ ፀጥታን ድሕነትን ንምምላእን ተየፂሉ ብሕጊ ንዝተወሰኑሉ ማዕቀባት ጥራሕ ተገዛኢ ይኸውን።

እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኦቶም ብዝኾነ ይኹን መንገዲ ኦንፃር ዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ክትግበሩ ኦይኸእሉን።

ዓንቀፅ 30

ኩባ ውሽጢ እዚ ድንጋገ እዚ ዝኾነ ይኹን መንግስቲ፣ ጉጅለ ወይ ውልቀ ሰብ፣ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ኩባ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ንገሊኦም ንምጥሓስ ኦብ ዝዓለመ ምንቅስቓስ ንክሳተፍ ወይ ዝኾነ ይኹን ተግባር ንክፍልም መሰል ከም ዘለዎ ዝሕብር ተገይሩ ዝትርጎም ውሳኔ የለን።